

Având în vedere că există și o serie de crize sociale și politice care să împiedice dezvoltarea țării, să se întâlnească situații deosebite care să impună să se schimbe strategia de dezvoltare, să se adauge noi elemente în programul de dezvoltare, să se adauge noi mijloace de finanțare și să se schimbe metodele de lucru. În acest sens, în 1965, în cadrul Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, a fost lansată o nouă linie de dezvoltare a economiei naționale, care a stabilit prioritatea creșterii produselor interioare de la producție și a extinderii serviciilor publice.

DOUĂ DECENII, O EPOCĂ DE PROGRES

Ion Ardeleanu

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român din iulie 1965, care în consens cu cerința istoriei a ales în fruntea conducerii Partidului pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și prin hotăririle adoptate a deschis perspectiva înscrierii României pe căile progresului, societății socialiste și comuniste s-a inscris în glorioasa istorie a poporului român ca un eveniment de răscrucă. Perioada inaugurată de Congresul al IX-lea, denumită cu minărie de poporul român „Epoca Ceaușescu”, se caracterizează prin schimbări radicale atât în baza materială, în nivelul și calitatea forțelor de producție, cit și în structura socială, în caracterul relațiilor de producție, asigurind amplă dezvoltare a modului de producție socialist, ridicarea substanțială a gradului de civilizație materială și spirituală al tuturor fililor patriei. „Numai pe baza eforturilor susținute ale întregului popor – arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara largită a C.C. al P.C.R. din iunie 1982 – am putut realiza dezvoltarea puternică a forțelor de producție a bazei tehnico-materiale a societății. Numai astfel a fost posibil să recuperăm o parte însemnată din răminerea în urmă moștenită de la vechiul regim, din distanța ce ne separă de țările dezvoltate”.

Larga deschidere spre innoiri și perfecționări declarată de Congresul al IX-lea al Partidului a determinat în toate domeniile de activitate, prin impulsul fără precedent dat dezvoltării întregii vieții economice-sociale, a generat un nou și eficient stil de muncă, influențând radical și fertil infăptuirea întregii opere de edificare socialistă a țării, deschătușind, la o scară nemaiîntîlnită, toate energiile națiunii, punând puternic în valoare capacitatea de creație a comuniștilor, a maselor largi de oameni ai munclor.

Gîndirea teoretică prodigioasă a secretarului general al partidului, deschizătoare de noi orizonturi, a fundamentat căile și soluțiile de profundă originalitate pentru infăptuirea politicii de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintări României spre comunism. Sunt de excepțională, însemnată teoretică și practică, tezele și orientările tovarășului Nicolae Ceaușescu privind industrializarea țării în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane; interdependența dintre industrie și agricultură și noua revoluție agrară; fondul național de dezvoltare economico-socială și factorii optimizației corelației fundamentale a repartizării venitului național pentru acumulare și consum; structura relațiilor de producție și sociale în general, noțiunea de proprietar, producător și beneficiar; autoconducerea muncitorească și autogestiunea economică-financiară; partidul – centrul vital al societății socialiste, forță dinamizatoare a energiilor creative ale întregului popor; raportul dialectic dintre partid și stat; inflorirea națiunii în societatea socialistă; largirea și perfecționarea democrației socialiste; căile de soluționare a contradic-

țiilor în socialism; activitatea ideologică, teoretică și politică-educativă ca puternică forță în unirea tuturor oamenilor muncii; problemele vitale ale vieții internaționale. Sub auspiciile acestor coordonate teoretice care au călăuzit și călăuzesc activitatea din toate domeniile creației materiale și spirituale, în cei 20 de ani care au trecut de la forumul comunist din iulie 1965 România s-a transformat într-un uriaș săniet de efervescentă construcție politică, economică și socială. Este perioada în care s-au adăugat noi și însemnate valori naționale, edificindu-se o economie modernă, armonioasă, dinamică, innobilindu-se chipul patriei cu mari construcții.

În centrul strategiei partidului de dezvoltare economico-socială a țării stă politica de industrializare, factorul hotăritor al creșterii și stabilității economiei, al folosirii raționale al potențialului nostru material și uman, al ridicării gradului de civilizație al întregii societăți, al întăririi independenței naționale, al dezvoltării schimburilor externe și cooperării cu alte state. Contribuția industriei la crearea venitului național a crescut de la 48,9 la sută în 1965 la 63,3 la sută în 1984. Producția industrială a anului 1984 a fost de peste 6 ori mai mare față de 1965. Dinamica productivității muncii în industrie a înregistrat o creștere de aproape 3 ori în intervalul 1965—1984. Pe temeiul efortului de acumulare s-a reușit remarcabilă performanță ca 90% din totalul fondurilor fixe din economia noastră să fie rezultatul investițiilor din ultimii 20 de ani.

Pentru rezultatele marcante ale acestei epoci este grăitor faptul că producția industrială a țării este astăzi de peste 100 ori mai mare față de 1945. Din cele peste 7 000 capacitați de producție intrate în funcțiune după 1965 se deosează mari etitorii care au schimbat structura economiei românești, ridicînd-o, prin noutatea și modernitatea ramurilor sale la nivelul tehnicii mondiale. Epoca Ceaușescu și-a pus amprenta asupra hidroenergeticii românești; la 9 decembrie 1966 a fost inaugurată Hidrocentrala de pe Argeș; la 16 mai 1972 a fost inaugurat Sistemul hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier”, cu o putere instalată de 1 050 MW, asigurînd circa 8% din producția de energie electrică a României. La 3 decembrie 1977 în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu au fost inaugurate lucrările de construcție a sistemului hidroenergetic și de navigație „Porțile de fier II”.

În perioada 1965—1985 a intrat în funcțiune în fiecare zi, în medie, o capacitate de producție importantă. Producția industriei construcțiilor de mașini a crescut de peste 10 ori în același interval. La fiecare trei minute, ieșe de pe linia de montaj un autoturism, la 4 minute — un tractor, la 32 secunde — un aparat de radio și la 49 de secunde un televizor.

În Epoca Ceaușescu un salt cantitativ și calitativ uriaș a avut loc în industria otelului. În ultimile două decenii au intrat în funcțiune combinatele siderurgice de la Galați și Călărași, Combinatul de oteluri speciale de la Tîrgoviște. România produce astăzi aproape 15 milioane tone de otel din care o pondere importantă au mărcile de oteluri înalt aliate și speciale competitive cu ceea ce se realizează în siderurgia lumii. În domeniul construcțiilor de mașini s-a creat o industrie puternică, dotată cu mașini și utilaje moderne, capabile să soluționeze orice probleme tehnice, care asigură peste 75% din necesarul de mașini și utilaje ale economiei naționale. Industria chimică — ramură principală pentru asigurarea progresului întregii economii — a cunoscut un ritm de dezvoltare spectaculos, materializat în construirea unor mari combinate chimice ca cele de la Midia Năvodari, Pitești, Bacău și.a. Realizări monumentale ale inteligen-

ței și creativității tehnice românești sănătate și în alte domenii. Astfel s-au construit: drumul național „Transfăgărășanul”, realizat pe o lungime de 90 de km. la altitudine de peste 2000 m. Canalul Dunăre-Marea Neagră, în lungime de 64,2 km.; Metroul din București, care sănătate tot atităa mărturii ale strălucitelor infăptuire inscrise în „Epoca Ceaușescu”.

Congresul al IX-lea a asigurat elaborarea și aplicarea unei strategii unitare și în ceea ce privește dezvoltarea economică și social-culturală armonioasă a tuturor zonelor țării, considerată în mod justificat singura alternativă pentru infăptuirea unei depline egalități în drepturi a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate, pentru creșterea generală a nivelului de trai. De atunci, Congresele al X-lea, al XI-lea, al XII-lea și Conferințele Naționale ale partidului, purtând puternic amprenta gindirii creațoare, novatoare, deschizătoare de noi orizonturi a tovarășului Nicolae Ceaușescu, au elaborat și fundamentat cai și soluții de profundă originalitate pentru infăptuirea politicii de repartizare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. Fiecare județ al României dispune de fonduri fixe în valoare de peste 20 miliarde lei, față de numai 6 județe care se situau la acest nivel în 1965. O creștere mai rapidă, față de media pe țară, a gradului de înzestrare tehnică a fost asigurată, în această perioadă, județelor rămase în urmă: Sălaj, Bistrița-Năsăud, Covasna, Botoșani, Vaslui, Călărași, Vrancea, Tulcea, Mehedinți, Harghita, Giurgiu, Ialomița. 17 județe realizează, fiecare în parte, o producție industrială în valoare de peste 20 miliarde lei, față de un singur județ în 1965. Industria construcțiilor de mașini este astăzi prezentă în toate județele țării, iar industria metalurgică în 30 de județe. Din anul 1981 chimia este prezentă prin unități puternice, moderne, în toate județele. În ultimii 20 de ani, au fost create peste 160 de zone și platforme industriale în întreaga țară. În anul 1983, numărul personalului muncitor la 1000 de locuitori era mai mare de 300 în 24 de județe, față de numai 4 județe în 1965, fiind înregistrat un ritm mai accentuat, decât media pe țară în județele rămase în urmă: de 6,7 ori mai mare — în județul Maramureș, de 8,6 ori — în județul Botoșani, de 8 ori — în județul Teleorman, de 7,9 ori — în județul Buzău, de 6 ori — în județul Harghita. 33 de județe au realizat, în 1983, o producție globală agricolă în valoare de peste 3,5 miliarde lei fiecare, producție dată în 1965 de numai 2 județe. La începutul actualului cincinal, populația ocupată în ramurile neagrile era preponderentă în cazul a 37 de județe (față de numai 4 județe în 1965). Numărul localităților care și-au cîștiat statutul de oraș a crescut, în ultimele două decenii, de la 183 la 237, existând 21 de orașe cu o populație de peste 100 000 de locuitori (față de 13 orașe în 1965) și 82 de orașe cu o populație între 20 000 și 100 000 de locuitori (44 orașe în 1965). Populația urbană deține în prezent o pondere de 49,2 la sută față de 33,7 la sută în 1965.

Congresul al IX-lea a marcat o cotitură în politica agrară a partidului, în dezvoltarea, modernizarea și organizarea agriculturii socialiste. Cunoșător profund al realităților agrare, secretarul general al partidului a fundamentat, într-o logică implacabilă teze originale, clarvăzătoare privind reconsiderarea locului și rolului agriculturii în dezvoltarea generală a economiei românești, infăptuirea unei noi revoluții agrare, care are ca obiective centrale creșterea puternică a producției agricole prin sporirea substanțială a randamentelor la hectar și pe animal, accentuarea laturilor calitative ale întregii activități agricole.

În ansamblul procesului de modernizare a economiei românești un rol important îl revine cercetării științifice care dispune de o bază de cercetare modernă, de specialiști în măsură să abordeze domeniile de vîrf ale științei și tehnicii contemporane, în vederea asigurării unei inalte competitivități în confruntarea cu exigențele revoluției tehnico-științifice mondiale. Un proiect exemplar — cel al integrării cercetării cu proiectarea, dezvoltarea și producția industrială, cu sprijinul invățământului superior — transpus în viață cu strălucire de eminentul savant și om politic de largă recunoaștere și prețuire internațională, tovarășul academician doctor inginer Elena Ceaușescu, indică cu claritate calea ce trebuie urmată pentru că știința să dea României nu numai prestigiul, dar și forță economică și perspectiva unui program neîntrerupt pe drumul deschis de mărețul program al partidului.

În ultimile două decenii au fost construite numeroase edificii pentru activitatea cultural-artistică, s-au înălțat monumente ale strălucitilor conducători de țară și de țări, au fost organizate muzeu în aproape toate județele țării. La Festivalul național „Cintarea României” participă milioane de oameni care dă expresie geniului poporului român în domeniul creației tehnice, științifice, artistice.

Ocetățenii României datorează partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu faptul că trăiesc azi într-o țară modernă, în care industria, agricultura, știința, invățământul și cultura cunosc o dezvoltare fără precedent, în care beneficiază de roadele muncii lor și se exprimă liber în istorie. Se adeverește astfel, cu argumentul faptei, că scopul suprem al politicii partidului, esența socialismului o constituie omul, bunăstarea și fericirea sa, că tot ce se realizează în societatea noastră socialistă este destinat dezvoltării generale a forțelor de producție ale țării și ridicării, pe această bază, a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Grăitoare în acest sens este creșterea de 22 ori a venitului național pe locuitor în raport cu anul 1945. Coordonatele dezvoltării economice specifice „Epocii Ceaușescu” implică schimbări structurale la nivelul forței de muncă; a crescut ponderea populației ocupate în ramurile neagricole de la 23,6% în 1945, la 71,1% în 1984, iar numărul personalului munitor este de peste 7,5 milioane, respectiv de circa 6 ori mai mare decât în 1945. Alături de acest important indicator al creșterii nivelului de trai, România se poate măndri prin realizările sale în domeniul construcțiilor de locuințe, situindu-se printre primele țări din lume în ceea ce privește numărul de locuințe la 1000 de locuitori, 81% din populația țării beneficiind de locuințe noi.

Cutezanța gîndirii revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, spiritul său creator în pătrunderea celor mai complexe probleme, plecînd de la legitățile generale, aplicate la realitățile României, au dat noi și reputate contribuții la îmbogățirea patrimoniului politic și spiritual național și universal. Această gîndire, nutrită de istorie și generatoare de istorie, se proiectează rodnic asupra a ceea ce am fost, suntem și vom fi ca popor, ca națiune.

În anii „Epocii Ceaușescu” s-a afirmat cu putere în viața țării, în viața fiecărui colectiv de muncă rolul de conducător politic al Partidului Comunist Român, partidul al cărui spirit revoluționar pulsează în muncă și conștiința fiecărui. El își exercită cu strălucire rolul de exponent al vrerii și intereselor fundamentale ale făurarilor istoriei românești, este

inima țării, centrul vital al națiunii, forța cea mai dinamică în dezvoltarea României.

O trăsătură distinctivă a „Epocii Ceaușescu”, ce poartă amprenta contribuției decisive a secretarului general al partidului, o reprezintă prefacerile structurale care au instituit un sistem larg democratic, revoluționar – unic în felul său – care asigură participarea nemijlocită a tuturor categoriilor de oameni ai muncii la elaborarea și infăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului, la conducerea societății.

Orizonturi noi, fără precedent, au fost deschise de Congresul al IX-lea în sfera activității internaționale a partidului și statului nostru, care se bucură de o largă apreciere în rîndul națiunilor lumii de un imens prestigiul internațional. Această unanimă recunoaștere este urmarea firească a inițiativelor și propunerilor de amplă rezonanță a României, a acțiunii hotărîte în slujba intereselor fundamentale ale poporului nostru, ale tuturor popoarelor, a politiciei de pace, independență și colaborare rodnică între națiuni promovată cu strălucire și clarviziune, într-un spirit de profundumanism și înaltă responsabilitate, de președintele României socialistă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personalitate proeminentă a vieții internaționale, „Erou al păcii”, așa cum s-a impus în conștiința omenirii, căruia îi revine rolul hotărîtor în elaborarea și promovarea politiciei externe a întregii activități internaționale a partidului și statului nostru. Se reliefă, pe toate meridianele globului, valoarea inestimabilă, teoretică și practică a concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu privind modul de rezolvare în chip nou, democratic, a marilor și complexelor probleme ce confruntă omenirea contemporană, importantele luări de poziții, inițiative și propunerile ale președintelui României – care se bucură de un larg ecou pe arena mondială – în domeniul de însemnatate cardinală pentru omenire.

Înfăptuirile „Epocii Ceaușescu” își găsesc continuarea firească în noile și luminoasele perspective pe care proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român le deschide pentru progresul multilateral al societății sociale românești, Directive ce încorporează gîndirea teoretică novatoare și practica revoluționară a secretarului general al partidului. „Obiectivul fundamental al planului cincinal 1986–1990 – arată tovarășul Nicolae Ceaușescu – îl va constitui dezvoltarea puternică, în continuare, a bazei tehnico-materiale, infăptuirea în linii generale a Programului partidului de făurire a societății sociale multilateral dezvoltate, crearea condițiilor necesare trecerii, în perioada următoare, la realizarea fazei superioare a societății sociale, la construcția comunismului în România”.

În centrul activității în noul cincinal vor fi perfectionarea și modernizarea forțelor de producție ale țării, dezvoltarea intensivă a industriei, accentuarea specializării și integrării producției, ridicarea permanentă a nivelului tehnic și calitativ al produselor, sporirea mai puternică a productivității muncii, economisirea strictă și valorificarea superioară a materiilor prime, combustibililor și energiei, reducerea costurilor de producție și a cheltuielilor materiale, creșterea substanțială a eficienței economice în toate ramurile și sectoarele de activitate. În agricultură se va acorda o atenție deosebită ameliorării solului și creșterii fertilității pămîntului prin infăptuirea unui vast program de irigații, de chimizare și mecanizare completă a lucrărilor, creîndu-se astfel condiții ca agricultura să satisfacă pe deplin nevoile economiei naționale de materii prime agricole și

cerințele de consum ale populației, să asigure și unele disponibilități pentru schimburile economice internaționale.

O atenție deosebită se va acorda asigurării unui raport optim între industrie și agricultură, dezvoltării echilibrate a tuturor ramurilor economiei naționale; va continua, totodată, realizarea politiciei de amplasare teritorială a forțelor de producție, de ridicare economico-socială a tuturor județelor țării, astfel încât, practic, în nici un județ volumul activității economice pe locuitor să nu fie mai mic de 80 000 lei.

„În ceea ce privește orientările de perspectivă ale dezvoltării economice-sociale a României pînă în anul 2 000 — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu —, avem în vedere o accentuare și mai puternică a laturilor calitative ale activității în toate domeniile vieții economice și sociale, o creștere mai puternică a productivității muncii, îndeosebi prin intensificarea procesului de electronizare, automatizare și robotizare a tuturor sectoarelor de activitate, a introducerii în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne”.

Dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, mecanizarea și automatizarea proceselor de muncă, creșterea productivității și a întregii activități economico-sociale vor determina noi schimbări pe calea lichidării deosebirilor esențiale dintre munca fizică și cea intelectuală, a deosebirilor dintre clase, se va realiza o tot mai strînsă apropiere între muncitorime, țărănim și intelectualitate, între toate categoriile sociale, ceea ce va întări unitatea și coeziunea întregului popor, va spori, pe o bază nouă, gradul de omogenizare a societății noastre socialiste. „Înfăptuirea obiectivelor fundamentale ale dezvoltării economico-sociale în cincinalul 1986—1990 și în perioada de perspectivă — se arată în Directivele Congresului al XIII-lea — va asigura ridicarea României pe trepte tot mai înalte de progres și prosperitate, va duce la întărirea și mai puternică a statului nostru socialist, a forței economice și sociale a societății noastre. În centrul eforturilor întregului popor se va situa consolidarea tuturor realizărilor obținute în edificarea noii orînduirii, întărirea poziției României de țară socialistă mediu dezvoltată și trecerea ei într-un stadiu nou, superior — cel de țară socialistă dezvoltată. Se va afirma astfel tot mai puternic superioritatea noii orînduirii sociale, care asigură punerea deplină în valoare a bogățiilor naționale, în folosul întregii societăți, o viață liberă și fericită pentru toți cei ce muncesc, îndeplinirea celor mai nobile idealuri de dreptate și echitate socială”.

Punind în evidență uriașă activitate desfășurată în perioada 1965—1985 de Partidul Comunist Român, de întregul nostru popor — deplin stăpin al bogățiilor naționale, făuritor conștient al propriului destin — mărețele înfăptuiri dobîndite atât pe planul construcției socialiste, cât și pe tărîmul vieții internaționale oamenii muncii, întreaga națiune, exprimă totodată stima și prețuirea deosebită secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru tot ceea ce a făcut și face pentru binele și înflorirea României sociale.

Cea de a 20-a aniversare a Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român constituie o sărbătoare a întregului nostru popor care este angajat plenar pentru înfăptuirea istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea pentru edificarea societății sociale multilateral dezvoltate și înaintarea României pe treptele civilizației comuniste.